

Dr. Nenad Glumbić

REČNIK

Obraćanje osobama ometenim u razvoju zasniva se na principima političke korektnosti. Biti politički korektan znači biti osetljiv na nesvesno ispoljenu diskriminaciju u govoru. U izboru termina treba se pridržavati sledećih principa:

- izbegavati termine koji su uvredljivi i degradirajući za samu osobu i njenu najbližu okolinu
- naziv osobe stavljati uvek na prvo mesto, kako bi se u centar pažnje stavila sama osoba, a ne njena ometenost (npr. kaže se dete, osoba, žena sa autizmom, a ne autistično dete i sl.).
- koristiti termine kojima se unapređuje komunikacija (termini koji imaju približno isto značenje za veliki broj ljudi)
- ako osoba sa nekim oblikom invalidnosti koristi termin koji ne spada u domen politički korektnog govora prilagoditi vlastitu terminologiju rečniku te osobe.

Opšti termini

Često korišćeni termini su: invalidna osoba (lice), defektna osoba, osoba sa poremećajem (u razvoju), osoba sa smetnjama (u razvoju), hendikepirana osoba, osoba u situaciji (stanju) hendikepa, osoba s posebnim potrebama, osoba s dodatnim potrebama, osobama s posebnim obrazovnim potrebama, ometena osoba, osoba sa ometenošću.

Neki od navedenih termina su krajnje pežorativni (npr. defektna osoba), pojmovno neprecizni (npr. osoba sa posebnim potrebama), a često su jezički nezgrapni.

Preporučuje se, kao najneutralniji, termin „ometenost“ (prevod engleskog termina disability).

Seminar Efektivno angažovanje za inkluzivno obrazovanje MIDWAY - Uključivanje u obrazovanje dece sa teškoćama u razvoju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom

Izjava ograničenja odgovornosti:

Realizaciju ovog seminara omogućio je Institut za održive zajednice (ISC), uz podršku američkog naroda kroz donaciju USAID-a br. 169-A-0006-00104-00. Mišljenja izneta u ovoj publikaciji su izneta od strane autora i nužno ne odslikavaju mišljenje ISC-a, USAID-a ili Američke vlade.

Intelektualna ometenost

Pežorativni (nekada stručni) termini: idiot, imbecil, debil, moron, kreten...

Prevaziđeni stručni termini: intelektualna (mentalna) deficijencija; intelektualna (mentalna) insuficijencija; intelektualna (mentalna) subnormalnost; oligofrenija; amencija...

Aktuelni termini koji se postepeno napuštaju: mentalna zaostalost (retardacija)

Savremeni termini: intelektualna ometenost (u nekim zemljama regiona „intelektualne poteškoće“).

Senzorna oštećenja

Oštećenje vida (slabovidost i slepilo) i oštećenje sluha (nagluvost i gluvoća).

Motorička oštećenja

Telesna invalidnost, motorički poremećaji (oštećenja, smetnje).

Poremećaji ponašanja

Delinkvencija, asocijalno ponašanje, antisocijalno ponašanje, nasilničko ponašanje, vršnjačko nasilje (buling)...

Seminar Efektivno angažovanje za inkluzivno obrazovanje MIDWAY - Uključivanje u obrazovanje dece sa teškoćama u razvoju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom

Izjava ograničenja odgovornosti:

Realizaciju ovog seminara omogućio je Institut za održive zajednice (ISC), uz podršku američkog naroda kroz donaciju USAID-a br. 169-A-0006-00104-00. Mišljenja izneta u ovoj publikaciji su izneta od strane autora i nužno ne odslikavaju mišljenje ISC-a, USAID-a ili Američke vlade.